

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger 2025

Innhold

Introduksjon	1
Formålet med rapporten	2
Menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter.....	2
Aktsomhetsvurderinger	2
Redegjørelsens innhold og omfang	3
Forankring, retningslinjer, roller og ansvar.....	4
Leverandører og forretningspartnere.....	5
Roller og ansvar	5
Kartlegging og vurdering av risiko for negative konsekvenser i leverandørkjeden og hos forretningspartnere	6
Bærekraft i leverandørkjedene i SpareBank 1-alliansen	6
Aktsomhetsvurderinger i SpareBank 1 Helgeland	7
Faktiske negative konsekvenser (som er avdekket) i vår leverandørkjede og forretningspartnere	7
Tiltak som er iverksatt for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning og skade	7
Tiltak leverandører og forretningspartnere.....	8
Kunder	8
Bedriftskunder	8
Personkunder	8
Egne ansatte	8
Forankring.....	8
Roller og ansvar	9
Varslingsordning	9
Kartlegging, vurdering av risiko og tiltak i egen virksomhet.....	9
Gjenoppretting	10
Oppsummering og signatursider	10

Introduksjon

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og «skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester». Videre skal loven «sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter

håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold».

I henhold til loven skal store bedrifter i Norge «utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse, virksomhetens art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold». SpareBank 1 Helgeland og datterselskapet Helgeland Boligkreditt omfattes av kravet om redegjørelse av aktsomhetsvurderinger.

Formålet med rapporten

Denne rapporten redegjør for aktsomhetsvurderingene som er utført i 2025. Formålet er å gi relevant informasjon om vår virksomhet og hvordan vi jobber med å forebygge og håndtere negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Rapporten gir også informasjon om våre funn i arbeidet og de tiltakene som vi har iverksatt.

Menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter

Grunnleggende *menneskerettigheter* følger av blant annet FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966 og ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet. Når det er *anstendige arbeidsforhold* i en bedrift, ivaretas de grunnleggende menneskerettighetene og helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, samt en lønn som det er mulig å leve av.

For banken er det viktig med ivaretagelse av menneskerettigheter og å være trygge på at vi bidrar til å fremme et seriøst, organisert arbeidsliv med anstendige arbeidsforhold.

Aktsomhetsvurderinger

Vi gjør aktsomhetsvurderinger for å kartlegge, forebygge, avbøte og redegjøre for hvordan selskapet håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser av vår egen virksomhet, leverandørkjede og forretningsforbindelsers virksomhet.

SpareBank 1 Helgeland følger OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper for sin aktsomhetsvurdering. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger er en kontinuerlig prosess.

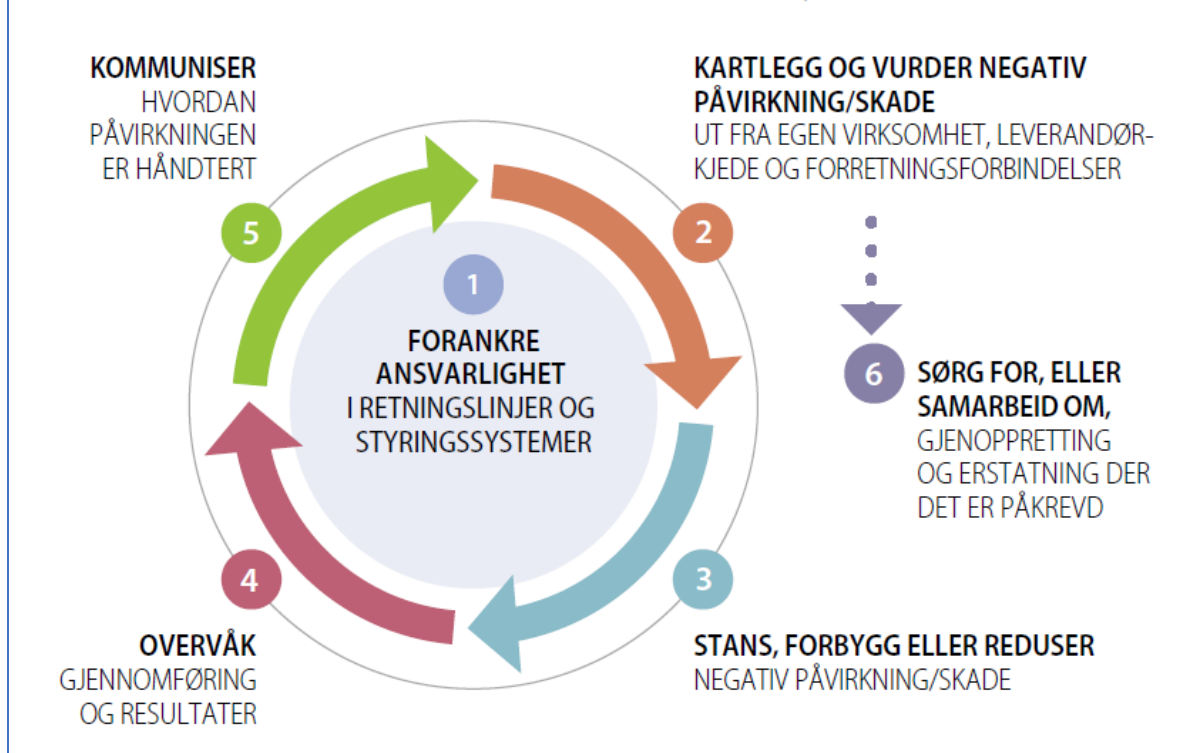
En aktsomhetsvurdering skal være forebyggende. Hovedformålet er å unngå å skape eller bidra til negative påvirkninger på mennesker, miljøet og samfunnet, og å jobbe for å forhindre negative påvirkninger direkte knyttet til aktiviteter, produkter eller tjenester gjennom forretningsforhold (OECD (2019)).

I vårt arbeid legger vi til grunn at aktsomhetsvurderinger er:

- Forebyggende, der formålet er å unngå å forårsake eller bidra til negativ påvirkning.
- Risikobaserte og bør være basert på prioriteringer på grunnlag av alvorlighetsgrad og sannsynlighet for skade.

Figuren nedenfor oppsummerer trinnene i aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer:

FIGUR 1. AKTSOMHETSVURDERINGSPROSESSEN OG STØTTETILTAK

Redegjørelsens innhold og omfang

Vår redegjørelse er delt inn i tre hoveddeler, en om vår leverandørkjede og forretningspartnere, en del om våre kunder, og den siste delen omfatter egne ansatte.

Dette er en konsernfelles redegjørelse med SpareBank 1 Helgeland som morselskap. Om ikke annet er spesifisert gjelder innholdet konsernet som helhet.

SpareBank 1 Helgeland er en del av SpareBank 1 Alliansen, som er et bank- og produktsamarbeid der SpareBank 1 bankene i Norge samarbeider gjennom de felleseide selskapene SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA, deres datterselskaper og andre felleseide selskaper. Felles innkjøp er ett av områdene det samarbeides om i Alliansen. SpareBank 1 Helgeland er en del av Samarbeidende Sparebanker (SamSpar).

SpareBank 1 Helgeland er omfattet av åpenhetsloven og offentliggjør redegjørelsen for på sine nettsider.

Kontaktperson for rapporten:

Navn: Georg Tande

E-post: georg.tande@sbh.no

Forankring, retningslinjer, roller og ansvar

SpareBank 1 Helgeland har forankret ansvar for oppfølging av Åpenhetsloven i flere dokumenter. I Policy for samfunnsansvar og bærekraft slås de overordnede føringene for arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold fast. Videre er det en rekke dokumenter som beskriver hvordan det operative arbeidet med oppfølging av åpenhetsloven skal foregå. Policyen er vedtatt av styret og som en del av Bærekraftstrategien og revideres årlig, og er tilgjengelig på bankens hjemmeside.

Det er mange som har ulikt ansvar i arbeidet med oppfølging av loven. For interne forhold er det HR-sjef og controller bærekraft som i samarbeid utarbeider risikokartlegging av egen virksomhet. Det er for øvrig de som skal stå for avtaleinngåelse som har ansvaret for å gjennomføre aktsomhetsvurderinger, med økonomisjef som faglig støtte og «back-up». I praksis har økonomisjef stått for de fleste aktsomhetsvurderinger i etterkant.

Banken har intern varslingskanal for kritikkverdige forhold og en ekstern varslingskanal ut over klagemulighetene som allerede eksisterer.

Å fremme bærekraft i innkjøp er en annen viktig del av ansvarlig og bærekraftig virksomhet. Derfor jobber SpareBank 1 Helgeland aktivt for å unngå negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og økonomi gjennom våre innkjøp. På innkjøpsområdet er det et nært samarbeid mellom bankene i SpareBank 1-alliansen, der felleseide SpareBank 1 Utvikling har en sentral rolle i arbeidet med bærekraftige innkjøp.

SpareBank 1 Utvikling forvalter en rekke avtaler på våre vegne. SB1U har utarbeidet interne regler for å operasjonalisere kravene i åpenhetsloven gjennom «Policy for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold», Policy og Standard for Innkjøp, samt «Krav til leverandører om bærekraft og forretningsetiske forhold». Føringer for hvordan SB1U skal jobbe med anskaffelser er nedfelt i Anskaffelsesstrategien.

Følgende interne styringsdokument gir også føringer for hvordan det i praksis jobber med å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester:

- Etiske retningslinjer
- Helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- Retningslinjer for god rekruttering
- Retningslinjer for innleie av konsulenter
- Retningslinjer for håndtering av interne misligheter
- Handlingsplanen for bærekraftige anskaffelser
- Intern rutine for bærekraftig innkjøp

Leverandører og forretningspartnere

Roller og ansvar

Tabellen under er forankret i en av bankens interne rutiner hvor ansvaret er plassert når det gjelder øvrige aktiviteter rettet mot forretningspartnere og leverandører.

Aktivitet	Ansvarlig	Hyppighet
En overordnet risikovurdering for sannsynlighet at SBH, gjennom leverandører/forretningspartnere medvirker til negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	Økonomisjef	Årlig
Aktsomhetsvurdering av alle leverandører og forretningspartnere som oppfyller kriteriene for å skulle bli vurdert	Besluttende innkjøper av varen/tjenesten	I forkant av avtaleinngåelse, men ikke dersom leverandøren/forretningspartner er vurdert siste to år.
Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/Skade dersom den oppstår, og kommunisere hvordan gjenoppretting er skjedd.	Besluttende innkjøper av varen/tjenesten	Ved behov
Utarbeide og offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene	Økonomisjef	Årlig

Å fremme bærekraft i innkjøp er en annen viktig del av ansvarlig og bærekraftig virksomhet. Derfor jobber SpareBank 1 Helgeland for å unngå negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og økonomi gjennom våre innkjøp. På innkjøpsområdet er det et nært samarbeid mellom bankene i SpareBank 1-alliansen, der felleseide SpareBank 1 Utvikling har en sentral rolle i arbeidet med bærekraftige innkjøp. I arbeidet til SpareBank 1 Utvikling følger vi nøye med og får tilgang til deres redegjørelser og informasjon. Vi aktsomhetsvurderer alle leverandører eller forretningspartnere banken har, hvor avtalene er over terskelverdi.

Kartlegging og vurdering av risiko for negative konsekvenser i leverandørkjeden og hos forretningspartnere

SpareBank 1 Helgeland har utarbeidet en overordnet risikovurdering. Den tar sikte på å avdekke hvilke bransjer hvor det vil være størst risiko for at banken medvirker, forårsaker eller er forbundet med brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Banken har få selvstendige avtaler med utenlandske leverandører og forretningspartnere, og det vil derfor være sterkest fokus på anstendige arbeidsforhold. I den overordnede risikovurderingen er det benyttet to eksterne kilder, Arbeidstilsynets årsrapport (2025) og A-krimssamarbeidets årsrapport (2025). Det er brudd på Arbeidsmiljøloven, sosial dumping og lavtlønnskorrurransse m.m. som er mest nærliggende risikoområder for SpareBank 1 Helgeland. I tillegg er det bransjer med forhøyet risiko for å bidra til menneskehandel som i den overordna risikovurderinga har kommet ut med forhøyet risiko.

I SpareBank 1 Utviklings redegjørelse for aktsomhetsvurderinger forteller at selskapet særlig har fulgt opp leverandører av møbler, IT-utstyr som PC, skjermer m.m., og store leverandører av IT-tjenester, konsulenter og bemanningstjenester

Leverandørkjeden til SpareBank 1 Helgeland ivaretas i all hovedsak gjennom alliansesamarbeidet i SpareBank 1. Utover de vesentlige leverandørene har banken forretningsrelasjoner med bankens eiere, lokale leverandører, sponsorater o.l. Selskapene i SpareBank 1 aktsomhetsvurderes av SpareBank 1 Helgeland.

Bærekraft i leverandørkjedene i SpareBank 1-alliansen

Allianseinnkjøp er SpareBank 1-alliansens kompetansesenter for bærekraft i leverandørkjeden. Store deler av bankens leverandørkjeder er innlemmet i Allianseinnkjøp. Som en del av SpareBank 1 Helgelands aktsomhetsvurderinger er relatert til arbeidet med bærekraft i leverandørkjedene i Alliansesamarbeidet. En fullstendig redegjørelse rundt dette kan leses på SpareBank 1 sine nettsider.

I første halvår 2025 gjennomførte Allianseinnkjøp dialog med flere tilbydere av KI-baserte løsninger for sanntids overvåking av leverandørporteføljen. Konklusjonen var at slike løsninger vil være både ønskelige og nyttige for SB1U, men anskaffelsesprosessen måtte utsettes grunnet andre prioriteringer.

I stedet ble det igangsatt et internt prosjekt – Screening av leverandørporteføljen og aktsomhetsvurderinger – for å sikre måloppnåelse for KPI1. I oktober 2025 ble det gjennomført en omfattende risikobasert kartlegging av alle leverandører og forretningspartnere med kontraktsverdi over 100 000 kroner. Totalt 248 selskaper ble inkludert i breddeundersøkelsen, som dekket følgende risikoområder:

- Menneskerettigheter og Arbeidstakerrettigheter
- Offentlige redegjørelser om aktsomhetsvurderinger
- Klimaregnskap og omstillingsplaner

I tillegg ble 338 leverandører med kontraktsverdi under 100 000 kroner vurdert gjennom en forenklet screening. Denne inkluderte kartlegging av bransje, geografi, mulige koblinger til registrerte menneskerettighetsbrudd og utvalgte risikofaktorer. Dataene ble levert i Excel-format.

Leveransen til prosjektet bidro til at måloppnåelse for KPI1 2025 ble 100%.

Aktsomhetsvurderinger i SpareBank 1 Helgeland

SpareBank 1 Helgelands aktsomhetsvurderinger er gyldige i 2 år. Kriteriene for dette er: Omsetning fra avtaler med banken på minimum kr. 250 000,-, at det ikke er detaljhandel og at det er selskaper SpareBank 1 Helgeland må kunne forvente å påvirke. 101 leverandører var over beløpsgrensen, av disse ble 44 ekskludert som følge av manglende påvirkningskraft og/eller detaljhandel. Ingen av de gjenværende leverandørene ble vurdert å inneha høy risiko for brudd, men to kom ut med moderat risiko. Ingen av bedriftene var fra bransjer med iboende forhøyet risiko i henhold til den overordnede risikovurderingen

Faktiske negative konsekvenser (som er avdekket) i vår leverandørkjede og forretningspartnere

Det er ikke avdekket faktiske negative konsekvenser i leverandørkjeden og blant forretningspartnerne banken har gjennomført aktsomhetsvurderinger på.

Tiltak som er iverksatt for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning og skade

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på menneskerettigheter eller anstendig arbeidsforhold må prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres.

Hvordan vi er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette.

Hvis det avdekkes avvik fra bankens krav gjøres det en vurdering av om samarbeidet med leverandøren skal avvikes, eller om det skal utarbeides en forbedringsplan. I de fleste tilfeller er det mest aktuelt å sikre forbedringer av arbeidsforholdene gjennom å følge opp leverandøren og sikre at forbedringsplanen gjennomføres som avtalt.

Tiltak leverandører og forretningspartnere.

SpareBank 1 Helgeland har implementert en rekke tiltak for å håndtere faktiske og potensielle negative hendelser i verdikjeden eller hos forretningspartnere. Dette inkluderer en kontinuerlig vurdering av nye leverandører for å sikre at de oppfyller bankens høye standarder for bærekraft og etisk forretningspraksis. Alle leveranser til banken er underlagt disse kravene. Ved å gjøre dette, ønsker banken å bidra til å fremme bærekraftige og etiske praksiser i hele sin verdikjede.

Kunder

Bedriftskunder

Helgeland har et variert bedriftsmarked hvor de fleste bransjer er representert. Eiendom og transport, tjenesteytende virksomheter, jordbruk og skogbruk og bygg og anlegg er bankens største segmenter innenfor bedriftsmarkedet. Det er etablert rutiner og policyer relatert til ESG og klimarisiko for kredittsaker.

Rutiner for anti-hvitvask, kjenn-din-kunde-prosesser, samt ESG er en sentral del av Sparebank 1 Helgelands aktsomhetsvurdering ved enhver kredittinnvilgelse. For engasjement over 5 millioner gjennomføres i tillegg en utvidet ESG-vurdering basert på bransjemessige tilpassede spørsmål. Dette med hensyn til å unngå tilknytning til brudd eller alvorlig risiko for brudd gjennom våre kunder og deres leverandørkjeder

Vurderingen skal være risikobasert og tilpasset segmentet kunden tilhører. Hensikten er å vurdere hvordan kredittrisikoen påvirkes når det gjelder betjeningsevne, verdi av sikkerheter og omdømme. Banken benytter en egen modul for vurdering av ESG og klimarisiko i kredittsaker. For mindre kunder gjør rådgiverne en overordnet vurdering av om virksomheten er utsatt for negative effekter som følge av klimarelaterte endringer, brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter eller økonomisk kriminalitet.

Personkunder

Konsernet bistår personkunder i viktige beslutninger og investeringer gjennom å tilby lån, sparemuligheter og andre finansielle tjenester og rådgivning. Dette inkluderer også virksomhet til datterselskaper, som eiendomsmegling.

Bransjenormen for digital inkludering og arbeid knyttet til denne kan omtales her.

Rollen som finansiell tjenesteyter kommer også med et fundamentalt ansvar for å unngå utilsiktede negative konsekvenser for individer. Fokusområder i denne sammenheng er:

- Ivaretagelse av personvern
- Likestilling
- Unngå diskriminerende praksis, særlig med hensyn til ulike grupper som kan være mer utsatt for diskriminering i samfunnet.

Anti-hvitvask og bekjempelse av økonomisk kriminalitet er også integrert i risikostyring for privatmarked.

Egne ansatte

Forankring

Arbeidet for å sikre anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter i egen drift er forankret i en rekke dokumenter. De viktigste er:

- Policy for samfunnsansvar og bærekraft
- Etske retningslinjer
- HR-policy
- Policy for å identifisere og motvirke interessekonflikter
- Rutine for arbeid med likestilling og mangfold
- Arbeidsreglement
- Bedriftsavtalen mellom banken og Finansforbundet

Roller og ansvar

Det er administrerende direktør som har det overordnede ansvaret for helse, miljø og sikkerhetsarbeidet i banken. HR-sjefen har fagansvaret på området, for utøvelse av kravene i Arbeidsmiljøloven for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Banken har i tillegg seks verneombud fordelt på bankens fire kontor, der ett av disse er hovedverneombud.

Ledere med personalansvar og konkrete fagledere har også ansvar for enkeltområder for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Ledere og verneombud har alle godkjent HMS- opplæring tatt i regi av Bedriftshelsetjenesten.

På bankens intranett er organisasjonskart for roller og ansvar på HMS-området tilgjengelig.

Varslingsordning

SpareBank 1 Helgeland har en rutine som beskriver formålet med varsling, samt at den definerer mulige kritikkverdige forhold, definerer ansvar og forklarer fremgangsmåten ved varsling. Rutinen er tilgjengelig for ansatte.

Banken har avtale med rådgivnings- og revisjonsselskapet Ernst & Young AS (EY) om en elektronisk varslingsløsning. Denne fungerer som en ekstern varslingskanal, i tillegg til bankens eksisterende kanaler for kundeklager.

Kartlegging, vurdering av risiko og tiltak i egen virksomhet

Aktsomhetsvurderingene som er gjennomført av egen drift er det tre områder som er vurdert, alle med lav risiko:

1. HMS. Det er konkludert med liten risiko, og arbeidet følges opp gjennom HMS-plan, kvartalsvise møter i AMU, og det rapporteres på eventuelle hendelser.
2. Overtidsarbeid. Liten risiko for brudd på lov- og avtaleverk. Begrenset adgang til opparbeiding av overtid og plusstid i systemet Multi Tid.
3. Reell mulighet til å ta ut ferie. Det er tettere oppfølging av ledere for å sikre reell mulighet til å ta ut all ferie for alle medarbeidere. Det er ikke fare for at lovpålagt ferie ikke tas ut.

Følgende tiltak er løpende i egen virksomhet:

1. Sørge for alltid og tilgjengelige retningslinjer og rutiner.
2. Utviklings-, medarbeider- og lønnsamtaler med alle ansatte.
3. Faste møter og oppfølging av sentrale områder, som TU, AMU og KONSUT.
4. Måling av ansattes trivsel mm i Winningtemp.

5. Forsterket arbeid for styrking av lederplattform og medarbeiderplattform.
6. Jevnlig rapportering til KL og styret på sentrale områder.

Området er utdypende beskrevet i kapittelet om medvirkning i bærekraftsdelen av årsrapporten til SpareBank 1 Helgeland..

Gjenoppretting

Det har ikke vært behov for gjenoppretting.

Oppsummering og signatursider

Styret har behandlet og vedtatt SpareBank 1 Helgeland og tilhørende datterselskaper sin redegjørelse etter åpenhetsloven for regnskapsåret 2025.

Redegjørelsen gir allmenheten innsikt i virksomhetens aktsomhetsvurderinger og hvilke tiltak som er iverksatt, i samsvar med § 5 i åpenhetsloven.

Sted og dato

Mo i Rana, 17. juni 2026

For SpareBank 1 Helgeland

Bjørn Krane
styreleder

Siw Moxness
nestleder

Marianne Terese Steinmo

Geir Andreassen

Yngve Myhre

Ann-Helen Baadstrand

Kenneth Normann
ansattevalgt styremedlem

Line Brygfjeld Kråkstad
ansattevalgt styremedlem

Hanne Nordgaard
adm.dir

For Helgeland Boligkreditt AS

Hanne Nordgaard
styreleder

Svenn Harald Johannessen

Brit Søvting

Sten Ove Lisø
daglig leder

Dokumenter er signert elektronisk